

Štev. 10.

Leto 7.

Izhaja dvakrat na mesec.
Naročnina četrletno 12 dinarjev.

Uredništvo in upravnništvo:

Ljubljana, Miklošičeva c. (palača Del. zbornice) kamor naj se tudi pošiljajo rokopisi.

Svoje pravice bodo uveljavili železničarji le z združeno močjo. Zavedajte se tega, trpini in organizirajte se vsi v USŽ.

Delavcem in nameščencem v razmišljanje.

Fašizem je gorje naše dobe.

Te dni smo čitali v listih, da snuje bogati rumunski senator Tatarescu novo stranko. Stranka se bo imenovala narodno-socialistična. Vodstvo je izdalo oklic, v katerem razlaga svoj program, ki obsega v glavnem borbo proti socializmu in boljševizmu. Z ustanovitvijo te stranke imajo sedaj v Rumuniji tri desničarsko-radikalne stranke. Poleg nove stranke obstojata že liga za obrambo krščanstva in železna garda.

To nam pove najnovejšo poročilo. Če pa hočemo snovanje teh »narodno-socialističnih« strank razumeti, je pa potrebno, da se vsaj nekoliko ozremo po svetu in v zgodovino razvoja zlasti zadnjih let, ki nam jasno pokaže namen teh novih »modernih« gibanj po vseh »bolj ali manj civiliziranih« deželah. Epidemio se širi gibanje pod geslom borbe proti socializmu in boljševizmu, to je proti reviziji gospodarskega sistema, ki je spravil nad dvajset milijonov ljudi v socialno bedo in ki ostale delovne sloje izkorišča do skrajnosti.

Namen tega gibanja, pravijo, je borba proti socializmu in boljševizmu, je pa v resnici le borba kapitalizma za ohranitev vseh nedostatkov v sedanjem gospodarskem sistemu. Borba gre proti upravičenim zahtevam človeštva, ki zahteva, da naj uživa ustvarjena borba v potrebni izmeri vse človeštvo. Socializem in boljševizem sta le dobrodošli gesli. Dolgoletno kapitalistično grmenje proti socializmu je sedaj najprimernejša vaba za nacionalistične in sociološke navidezne. In uspehe imajo. Milijone žrtvujejo v te namene za voditelje, množice pa slepo nasledajo praznih besedam, ki navidez utrjujejo gospodarski sistem in vodijo človeštvo v še večjo odvisnost in katastrofalno socialno bedo ter nevarno negotovost.

Nacionalni fašizem se igra s človeštvom, kakor je delala vedno plast, ki je zapovedovala narodom.

V srednjem veku se je fevdalna veleposest naslanjala na verstvo, cerkve, ki so bile dovolj močna opora gospodarskemu sistemu. Sčasoma se je pa to bratstvo izpremenilo. Verstva so se jela boriti za posvetno oblast in se pri tem opirala na narode. Vitezom niso zadoščali več hlapeci ali »Landsknechte«. Snovati so morali zveze, države in stalno vojsko, ki je bila absolutno pod njihovim vplivom. Po daljši dobi je dobil premoč kapitalizem. Ta je imel svoje interese. Dobiček, profit. Kapital je dajal tudi državam denar in države so prihajale v njegovo odvisnost. Kapital je zahteval več dobička in silil države k imperializmu in imperialističnim vojnami.

Vsi narodi, pa naj si bodo zmagovalci in poraženci, trpe zaradi posledic vojne. Kapitalizem hoče nadomestiti v vojni zapravljeni kapital, ki ga morajo plačati premaganci. Pol sveta je v krizi zaradi pomanjkanja denarja, pol pa, ker ne dobi zahtevanega kapitala. Tu manjka denarja in ni kupcev; tam nimajo zaupanja in nimajo kam prodajati izdelkov in pridelkov. Oboji se branijo tujega blaga in se obdajajo s carinskimi mejami. Promet ni in ne more biti organiziran. Posledica je težka gospodarska kriza, ki drobi industrijo, banke in posamezne kapitaliste kot orehe. Vse so izsesale iz narodov in sedaj propada njih kapitalistični ustroj, ker morda en milijon kapitalistov ne more nadomestiti dveh milijard konsumentov.

Ves aranžma, tako politični kakor gospodarski, je povzročil po vojni lju-

bosumnost med državami. Mirovna pogodba jim ni všeč. Ne Italijanom, ne Madžarom, ne Nemcem itd. Zato na teh sporih glodajo že deset let in razvnamajo nacionalne strasti vsak v svoji deželi prav na podoben način, kakor pred vojno. Kapitalizem je videl, da ta pšenica dozoreva.

V cvetju je nacionalna hujskarija, države in narodi so z mirovnimi pogodbami deloma opravičeno nezadovoljni in socialna beda grasi. V tem položaju se bodo narodi radi oprijeli tudi prazne besede, ki hujska drugega proti drugemu, ki jim obeta nedosegljiva nebesa. Demokracija ne more več ustreči ljudem, čeprav so drugi vzroki — naši

gospodarski. Dajmo, kupimo nacionaliste. In kupujejo jih. Nemški Hitler ima 6 milijonov dinarjev letnih prejemkov.

In tako se je zatekal kapitalizem po vseh deželah k nacionalnemu šovinizmu, ki naj prevzame diktaturo med narodi pod njegovo kontrolo in vodstvom.

V zmoti pa je, kdor misli, da je šovinistična nacionalna diktatura pravi izhod iz današnjih žalostnih razmer. — Diktatura v sedanjih razmerah ima sicer namen zavarovati hrbet obstoječemu gospodarskemu sistemu. Toda ta diktatura tega vprašanja na tak način ne bo mogla rešiti, ker gospodarski sistem absolutno zahteva nujno temeljitih reform. Če človeška družba tega ne bo hotela storiti sama po svoji pameti in razumu, bo storil to razvoj sam.

Naša dolžnost pa je, da varujemo svobodo človeštva.

(»Delavska politika«.)

Za ukinitvev redukcij.

Tekom aprila in maja 1932 so obdržale podružnice USŽJ širom cele države članske sestanke, konference, shode, v manjših krajih pa le širše odbore seje, kjer so razmotrile o težkem položaju železničarjev, zlasti po zadnjih redukcijah pri delavstvu, kjer so se uvedli brezplačni dopusti in 10% redukcije plač.

Iz teh konferenc so bili poslani kr. banskim upravam in železniškim direktorijem ter ministrstvu za promet utemeljene spomenice, ki se glase:

Železničarji se obračajo do Kr. Banske uprave ter do Direkcije drž. železnic s prošnjo, da bi blagovolila Kr. Banska uprava, kakor tudi Direkcija obvestiti Ministrstvo za obrambo o nevarnem stanju, v katerem se nahajajo sedaj delavci in profesionalisti na železnici. Tekom zadnjih let nismo dosegli nobenega povzvišanja naših že itak malih plač, marveč so bile naše plače, bodisi potom redukcij, skrajšanja delovnega časa, uvedbe brezplačnih dopustov ter raznih novih odtegljajev tako občutno zmanjšane, da danes ne zadostujejo niti za preživljanje delavca samca. Delavske družine so izročene velikemu pomanjkanju in marsikje, posebno tam, kjer je delavec navezan edinole na svojo plačo, s katero mora plačevati stanovanje, hraniti in oblačiti družino, pa vlada v družini lakota.

Že 1. aprila 1927 se je delavstvu reduciralo plače v svrhu uravnovešenja budžeta za 10%, z novim delavskim pravilnikom so bili uvedeni veliki odtegljaji za delavski penzijski fond, ki znašajo pri pretežni večini delavstva Din 80 do celo Din 200 in še več mesečno.

V železniških delavnicah je bil dalje časa uveden 6 odnosno 7 urni delavnik, občutno so bile reducirane premije. Enako je v kurilnicah popolnoma odpadla premija za profesionaliste in so bile razne akordne postavke znižane na minimum.

Dasi zakon o zmanjšanju prejemkov ne predvideva redukcije delavskih plač, se je po nalogu Finančnega ministrstva tudi delavstvu odtegnilo 5% za nazaj od 1. oktobra 1931, sedaj s 1. aprilom 1932 pa je bila izdana nova naredba, da se imajo delavske plače reducirati ponovno za 5% tako, da se je tekom zadnjih mesecev plače reduciralo za 10%.

Na postajah, v skladiščih in pri progovnih sekcijah se je na novo uvedel za delavce še brezplačni dopust in sicer od 3 do 6 dni mesečno, tako da delavec sedaj ne zasluži niti

toliko, da bi poravnal račun za nabavljena živila.

Delavec, ki je prizadet od brezplačnega dopusta, zasluži sedaj mesečno največ 19 dnevnic, od katerih se mu odtegnejo še prispevki za pokojninski fond, tako mu je nemogoče poravnati računov za hrano in stanovanje in grozi vsled tega večjemu številu delavstva zlasti v mestih deležacija.

Vsled nezadostne prehrane bo v delavskih družinah zavladala bolezen, otroci bodo telesno vedno bolj propadali in hirali, od delavca, ki ga dnevno tarejo skrbi in obup pa tudi ni pričakovati produktivnega dela. Posledica bo, da ne bodo pravočasno izvršena dela pri vzdrževanju proge, kar bo imelo za posledico zmanjšanje varnosti prometa.

Na sestanku zbrani železničarji apelirajo v teh težkih časih na uvidenost merodajnih faktorjev in pravočasno opozarjajo na pogubne posledice, ki bodo nastale, če se dosedanjih redukcij prejemkov ne bo ukinito.

Konkretno predlagamo, da se takoj ukine brezplačni dopust in zagura delavstvu trajno zaposlitev po osem ur dnevno. Nadalje da se ukine že odrejeno znižanje delavskih plač za 10% in da se izplačuje delavstvu tudi za bodoče one plače, ki so jih imeli pred redukcijo leta 1931.

Prosimo Kr. Bansko upravo in Direkcijo, da bi našo spomenico s svojim priporočilom dostavila Ministrstvu za obrambo, da bo Ministrstvo takoj podvzelo vse potrebne ukrepe za rešitev delavstva iz obupnega položaja.

Zopetna redukcija delavstva.

Ob sklepu lista smo zaznali, da je saobračajni oddelek ljubljanske direkcije zopet odpovedal službo vsem onim dnevničarjem, katerim je bila služba že marca 1932 odpovedana, pa so bili potem po krajšem brezplačnem dopustu zopet sprejeti nazaj v službo!

V največji bedi so nekateri od teh po zopetni zaposlitvi zopet žrtvovali denar za koleke ter vložili dokumente za nastavitve. Bili so sedaj mesečno po več dni na brezplačnem dopustu — njih družine že sedaj živijo v veliki bedi — in sedaj s 24. junijem 1932 naj gredo zopet na cesto!

Reducirali ste plače za 10%, upeljali brezplačne dopuste in sedaj naj se armada brezposelnih zopet pomnoži!

Ali res ni niti najmanjše uvidenosti? Ali gospodje res ne znate poiskati

drugih izhodov, kakor da še povečavate krizo?

Trpini — reduciranci! Ujed, savez železničarjev bo tudi sedaj naredil svojo dolžnost, da se krivične odredbe anulirajo ter ohrani kruh Vam in Vašim družinam!

Fr. T.:

Eden hudih bičev,

ki biča posebno delavstvo in dela njegove vrste neenotne, je človeški egoizem. Vsakdo mu je podvržen, več ko ima, še več hoče imeti, ne glede na to, ali si to pridobi na pošten način ali ne. Manj pa obvlada egoizem res strokovno zavednega, organiziranega delavca, kateri ve, da mu je vsak sodelavec so-trpin in kakor rad živi on sam, pusti, da celo pomaga mu, da živi tudi drugi.

Egoizem ustvarja nezavedne delavce, denuncijante, on jih žene do pravega delavca nevrednih dejanj.

Egoizem je oni, ki razkrajajo delavske vrste in seje med nje nezaupanje. Drug drugemu ne zaupa, ker se boji, da on ne bi bil kaj prikraščen; naslaja se v tem, če drugi trpi škodo, ali če zasluži manj kot on sam.

Delavec, prežet od egoizma, se boji strokovne organizacije, če pa je že v njej, beži od nje, kadar je ta v težavah in sluti, da bo organizacija tirjala od njega kako žrtev. Širokousti se, da je delavec, da je strokovno organiziran, da moramo skrbeti drug za drugega in podpirati se med seboj, ali to le takrat, kadar gre njemu v dobro, čim pa ga organizacija opomni na njegove lastne besede in pozove, da naj na altar te skupnosti položi svoj obolus, tedaj začne zabavljati čez organizacijo, pljuvati nanjo, računati, koliko prispevkov je že vplačal, ne oziraje se na to, da pljuje sam na sebe in da je od organizacije že imel direktno ali indirektno vse z obrestmi vred povrnjeno.

Mi pa pravimo, ven iz naših vrst s takimi egoističnimi pijavkami, ki so v organizaciji le takrat in toliko časa, dokler jim ona direktno koristi in na njih podporo nikdar ne moremo računati. Iztrebiti jih moramo sami, da nam ne okužijo še drugih.

Ozdravitev od egoizma za delavca je le v strokovni organizaciji, ki uči: »Vsi za enega, eden za vse!«

(»Delavec« 10. junija 1932.)

Iz bolniškega fonda.

Zalog. Podružnica USŽJ je poslala na obl. upravo humanitarnih fondov v Ljubljani sledečo vlogo:

Podpisana podružnica Ujedinjenega saveza železničarjev v Zalogu se v imenu vseh železničarjev iz Zaloga in okolice obrača do upravnega odbora z nujno prošnjo, da ukrene vse potrebne korake, da se anulira sklep C. U. odbora bol. fonda štev. C. U. br. 658/32 od 16. aprila 1932, s katerim je ta odklonil osnivanje novega zdravniškega rajona v Dev. Mar. v Polju radi malega števila članov fonda ter velike bližine Ljubljane in velikega števila vlakov, ki vozijo na tej progi. Prosimo upravni odbor, da vzame zadevo ponovno v pretrés, ugotovi, da navedbe centr. uprav. odbora ne odgovarjajo istini ter ponovno sklene, da se nastavi zdravnik za naše okrožje.

Navedba, da je v tem rajonu le malo število članov bol. fonda, ne odgovarja istini, ker sodimo mi povprečno število članov tega fonda ca 200. Je pa tudi veliko rajonov, ki jih je cent. uprav. odbora potrdil, pa nimajo niti polovico toliko članov kot bi jih imel naš rajon. Na primer: Karlovec ima 61, Grosuplje 62, Ljutomer 154, Ljutomer II 25, Metlika 68, Ormož 80, Polzela 60, Ribnica 40, Rogaš. Slatina 50, Slovenj-gradec 50, Konjice 50, Vuzenica in St. Vid pri Stični le po 60 članov. Poleg tega je še veliko število rajonov, ki po številu članov ne presegajo našega. Prosimo upravni odbor, da s temi podatki dokaže cent. uprav. nemu odboru, da njegova utemeljitev ne drži, ter da je osnovanje samostojnega rajona potrebno. Enako ne drži utemeljitev dobrih zvez z Ljubljano, ker ima zdravnik

na primer, katerega se kliče nujno ob 8. uri zjutraj, prvi vlak šele ob 13. uri, torej bi moral čakati bolnik nanj nad 5 ur, a v največ slučajih celi dan in dva, ali pa ga sploh ni, ker je zadržan v Ljubljani. Ponoči pa sploh nikdar ne pride! Tramvaj ne vozi še v Zalog in predvidoma še dolgo časa ne bo vozil. Privatnih avtobusnih zvez pa ponoči tudi ni in ker je Zalog oddaljen 8 km od Ljubljane, bi moral plačati delavec, katerega zaslužek ne zadostuje niti za prehrano družine, še velike zneske za prevoz zdravnik na dom. Dasi smo v bližini Ljubljane, smo zlasti za nujne slučaje in za ambulantno zdravljenje zelo težko prizadeti, ker se moramo tudi za manjše obolenosti, ki se dajo ambulantno zdraviti, voziti v Ljubljano, ter izgubimo na zaslužku po pol ali tudi cele dnevnice. Iz občine Sp. Hrušica je mnogo vasi, kjer morajo bolniki hoditi do želez. postaje v Dev. Mar. v Polju mimo dveh tukaj že nastanjenih zdravnikov, da gredo k zdravniku, kateremu so dodeljeni. Enako je s člani iz vasi Zg. Kašelj, Vevče, Dev. Mar. Polje, Slape, Studenec, Zadobrova in Sneberje.

Pretežna večina nas je dodeljena k železniškemu zdravniku g. dr. Majerju, ki ima v svojem staležu skoraj 800 članov, ali skupno z rodbinskimi člani najmanj 3000 oseb. Ostali člani so pa dodeljeni še g. dr. Lapajnetu. Ker imajo ti g. zdravniki tudi privatne ordinacije in so večkrat zadržani, da v nujnih slučajih ne morejo priti, zlasti ker imajo preobširen delokrog in preveč članstva, da bi zamogli zadostiti potrebi. Apeliramo na upravni odbor, da naredi še enkrat sklep o ustanovitvi samostojnega rajona za naš okoliš ter beležimo z odličnim spoštovanjem.

Upamo, da bodo naši sodrugi v upravi bolniškega fonda storili svojo dolžnost in da bodo ponovno uredili sklep o ustanovitvi samostojnega zdravniškega rajona. Gospodom pri centralni upravi v Beogradu pa kličemo: Ne vtikajte se v naše lokalne zadeve, ki jih ne poznate.

Kaj je odobril g. minister za promet?

Dne 20. marca 1932 se je vršila v Beogradu glavna skupščina bolniškega fonda, ki je sprejela več samostojnih predlogov. Od vseh teh predlogov pa je g. minister za promet odobril le sledeče:

1. Da se skupščinarjem, ki stanujejo izven mesta, kjer zboruje oblast, skupščina, odobri dnevnic po Din 100.

2. Za glavno skupščino v Beogradu se izplača delegatom dnevnic po Din 120.

3. Odobrene so tudi dnevnic za član izbranega sodišča.

Ti zaključki ravno preveč ne zanimajo 70.000 članov in njih družin ter vsled tega vprašamo, kakšna usoda je doletela druge sklepe glavne skupščine, ki govore o pravicah vsega članstva!

Budžet ljubljanske oblastne uprave humanitarnih fondov.

Za leto 1932/33 je odobren naslednji budžet:

A) Dohodki:	
Dohodki članov fonda:	
1. redni prispevki članstva Din	4.000.000
2. kazni osebja »	100.000
3. razni dohodki »	2.000
Skupno Din	4.102.000
B) Izdatki:	
1. za zdravnike Din	2.100.000
2. za zdravila, obveze itd. »	1.800.000
3. za bolniško zdravljenje »	1.200.000
4. za hranarino »	1.300.000
5. za prevoz bolnikov »	60.000
6. za zdravljenje v toplicah »	500.000
7. za dečjo opremo, babično pomoč, dojilsko podporo itd. »	650.000
Skupno Din	7.960.000

Glasom tega proračuna bo morala državna prometna ustanova doplačati okroglo Din 3.900.000, kar bo približno odgovarjalo rednemu prispevku, ki ga mora imeti državna prometna ustanova.

Kaj je z intermističnim izplačevanjem hranarine?

Oblastna skupščina human. fonda v Ljubljani je že dne 7. febr. 1932 sklenila, da se uvede intermistično izplačevanje hranarine za delavstvo takoj koncem meseca zajedno s plačo.

Na seji upravnega odbora v Ljubljani dne 9. marca 1932 je bil ponovno sprejet sklep, da se začne izplačevati hranarina takoj koncem meseca zajedno s plačo in je bil ta sklep poslan na centralno upravo v odobritev! (Pa naj kdo reče, da ni naš fond autonomen!?) Že četrti mesec čaka delavstvo, da bi centralni upravni odbor izdal svoje odobrenje — a žal brezuspešno!

Gospodje pri centralnem upravnem odboru! Saj dobite lepe dnevnic za vsako sejo in zelo pogosto sejete — zganite se in izdajte že odlok, da se odobri sklep ljubljanske oblast, uprave!

**Zahtevajte povsod le
kekse in biskvite
najboljše kakovosti iz
tovarne**

B. PAUER
LJUBLJANA ZG. ŠIŠKA
Sv. Petra c. 48 Celovška c. 108

Za izplačilo draginskih doklad upokojenim delavcem.

Že v par številkah našega glasila smo obravnavali zadevo izplačila draginskih in rodbinskih doklad delavcem in profesionistom, upokojenim po 1. jan. 1931, torej po uvedbi novega pokojninskega fonda za državno prometno osebje.

V zadevi s. Čurić smo vložili utemeljene prestavke na merodajna mesta ter je doslej tako oblastna uprava, kakor tudi glavna uprava pokojninskega fonda to zahtevo odklonila.

Vložili smo pritožbo na ministarstvo za promet, ki je pritožbo pod št. 1318/32 od 2. marca 1932 tudi odklonilo.

Ker je utemeljitev te odklonitve zelo zanimiva, jo objavljamo v celoti:

»Čurić Josip, upokojeni delavec, je vložil dne 11. decembra 1931 pritožbo proti odloku glavne uprave pokojninskega fonda stalnega pomožnega osebja v resoru Ministarstva saobraćaja G. U. P. št. 807/31, s katerim je bila odklonjena njegova zahteva po izplačilu osebne in rodbinske doklade v smislu uredbe o draginskih dokladah delavskega osebja drž. prom. naprav M. S. št. 10716/22. Zahteva je bila odklonjena iz razloga, ker je bila navedena uredba o draginskih dokladah, ki je bila izdana vsled specialnih razmer in znižanja vrednosti denarja, ukinjena z novim delavskim pravilnikom, ki je vprašanje prejemkov delavskega osebja rešil na drugi način imajoč v vidu sedanje razmere in stabilizacijo dinarja!

Čurić utemeljuje svoje stališče, da rešenje glavne uprave pok. fonda ni osnovano na zakonu, z ugotovitvijo, da uredba o draginskih dokladah M. S. št. 10716/22 z uveljavljenjem novega delavskega pravilnika ni bila razveljavljena, ker se še sedaj izplačuje na podlagi njenih določb upokojenim delavcem draginske doklade. Kajti, če bi ta uredba veljala le za one delavce, ki so bili upokojeni pred uveljavljenjem novega delavskega pravilnika, bi imelo to za posledico, da bi delavci — upokojeni po novem delavskem pravilniku, čeprav bi imeli več službenih let od onih, ki so bili upokojeni po starem pravilniku, prejemali manjše pokojninske prejemke.

Poleg tega se Čurić sklicuje tudi na odredbo št. 123 pravilnika, na podlagi katere zadrže delavci, prevedeni na novi pravilnik, iste dnevnic, katere so imeli na dan uveljavljenja pravilnika. Čurić stoji na stališču, da bi se moralo analogno postopati tudi pri odrejanju pokojnin delavcem, upokojenim po uveljavljenju novega delavskega pravilnika. To se pravi, da bi se tem delavcem v slučaju, da so pokojninski prejemki, ki bi jim pripadali po novem pravilniku, manjši od onih po starih predpisih, moralo izplačevati stare pokojnine.

Po preštudiranju zadeve sem ugotovil, da je pritožba pravočasno vložena, da pa

je z ozirom na razloge, navedene v osporavanem rešenju, katere popolnoma usvajam, neumestna.

Če bi se sprejelo stališče, ki ga zastopa Čurić v svoji pritožbi, to je, da bi se delavcem, upokojenim po uveljavljenju novega delavskega pravilnika, izplačevalo poleg penzije, katere jim pripada po št. 74 pravilnika, še draginske doklade, potem bi se pripetilo, da bi delavec s toliko službenimi leti in toliko družinskimi člani, kakor jih ima Čurić, prejemal daleko večje pokojninske prejemke, kakor je znašala njegova plača, dokler je bil aktiven uslužbenec, kar v nobenem slučaju ne sme biti!

Če se ima vse to pred očmi, potem je čisto jasno, da je uredba o draginskih dokladah M. S. št. 10716/22 z uveljavljenjem novega delavskega pravilnika prenehala veljati za delavce, upokojene po določbah novega pravilnika. Ni potrebno to v pravilniku še posebej poudarjati, če se upošteva pravno načelo: kasnejši zakon razveljavlja prejšnjega!

Enako ne obstoji nobena možnost, da bi se po pravni analogiji tudi za pokojninske prejemke novo upokojenih delavcev izvajal št. 123 pravilnika, ker počiva analogija na osnovni ideji: ubi eadem ratio, ibi idem ius, to je na istovetnosti bistvenega karakterja odnošajev, ki naj se podrede enemu in istemu pravilu, kar v našem slučaju ne obstoja, ker ni potrebne istovetnosti.

Na podlagi navedenega ter na podlagi št. 87 pravilnika o pomožnem osebju ter zakona o takšah rešujem, da se pritožba Čurić Josipa, upokojenega delavca, kot neumestna odkloni.

Minister za promet:

Laz, Radičević I. r.

Tako se glasi torej utemeljitev. — Proti temu odloku smo vložili motivirano pritožbo na državni svet, ki bo tozadevno definitivno odločal.

Dokazovanje in utemeljevanje tega odloka pa moramo vseeno malo razsvetliti.

1. Da je uredba M. S. št. 10716/22 izgubila svojo veljavo za vse novo upokojene delavce, izhaja zanj iz tega, da je vprašanje penzij novi pravilnik rešil na drugi podlagi z ozirom »na današnje razmere in stabilizacijo dinarja!«

2. Da stoji na stališču, da že dejstvo, da bi nekdo z drag. dokladami (ako ima kopico nepreskrbljenih otrok) kot upokojenec lahko dobil večje prejemke kot preje ko je delal, dokazuje, da ta uredba za novoupokojence ne sme več veljati!

Sicer pa: Uprava iz slučajne možnosti, da bi nekdo dobil več penzije, sklepa, da mora uredba izgubiti veljavo!

Ok:

KARIERA MOŽINE.

Veseložalostna zgodba v sedmih dramskih scenah.

II. SCENA.

V pisarni tvrdke »Borštnik in Završnik«.

PROKURIST (je zavaljen možakar; sedi v fotelju. V ustih ima cigaro. Čita časopis.): Hm, ti Japonci, vedno ti Japonci! Zakaj ne bi malo svojega potresa posodili Nemcem, Italijanom, Angležem, Avstrijcem? Potem nam ne bi mogli zlodjevi bratci v železni industriji tako konkurirati! U, da bi jih streslo! Italija naj bi se z Rimom vred potopila v morje! Dr...rdr.dr... (Trese z rokami.) To bi bilo imenitno! Buči, buči morje adrijsko...dr...dr...dr... (Nekdo trka.)

Nekdo trka. Da bi ga bes! (Močno trkanje.) Da, da... naprej, le naprej, dokler je še vetra kej!

MOŽINA (se prikloni): Klanjam se, gospod prokurist!

PROKURIST (si natakne naočnike ter ga ogleduje): Da, da, je že prav! Klanjam se! Kaj hočete, kdo ste, od kod ste, kaj hudiča, toliko trkate?

MOŽINA: Tako se spodobi.

PROKURIST (ga oponaša): Spodobi, spodobi, spodobi... Kako se pišete?

MOŽINA: Poslali so me gospod načelnik likvidature, gospod Klopčar.

PROKURIST (premišljuje): Klopčar, Klopčar... kdo je že to?

MOŽINA: Gospoda načelnika likvidature ne poznate?

PROKURIST: Ali poznate vi mojo ženo?

MOŽINA (ne razume, za kaj gre): Ženo?

PROKURIST: No da, ona je moj načelnik na ento potenco...

MOŽINA: Načelnik na ento potenco... hm... Tukaj imate obvestilo, gospod načelnik so ga poslali.

PROKURIST: Dajte sem! Kaj hudiča hoče ta... ta... od mene? No, dajte vendar! (Možina mu da pismo.) Hvala Bogu! (Odpre pismo ter ga naglo prečita.) Ha, ti hudič, ti! (Se pristrčno smeje.) O ti hudič, o ti zlati hudič! En milijon tristošestde-

setdesem tisočakov! (Si mane roke.) O ti hudič, o ti zlati hudič! (Močno poudarja.) En milijon tristošestdesem tisočakov! En milijon... o ti... (Se smeje globoko pristrčno.)

MOŽINA: Prosim, da obvestilo podpišete in mi ga vrnete!

PROKURIST: Kako se pišete, človek božji? Čujete, kako se pišete?

MOŽINA: Jaz sem Možina, ura... ura... poduradnik pri...

PROKURIST: Možina, Možina! Moško ime! Možina, gospod Možina, tukaj imate... vzemite! (Vihti v vsaki roki po en bankovec.) Vzemite! Kaj gledate? Vzemite!

MOŽINA (kar zija): Bankovci? Za koga?

PROKURIST: Možina, gospod Možina, saj mi trgovci nismo kdo ve kako umazani! Radi živimo ter privoščimo tudi drugim kakšno drobtinico! Vzemite! To je vaše plačilo, ker ste se osebno potrudili k nam!

MOŽINA (steguje — ves osupel — roko proti bankovcem): Ne razumem. Vsi mi danes ponujajo denar!

PROKURIST (začuden): Vsi vam ponujajo denar? Vsi?

MOŽINA: Ne razumem. Prosim podpišite! (Vzame bankovca ter ju skrbno zloži v listnico.)

PROKURIST (podpiše obvestilo ter mu ga vrne): Tukaj imate obvestilo. Kdaj pa pridem lahko po denar? (Se dvigne, pripravi aktovko in klobuk.)

MOŽINA: Tudi kuverto mi vrnite, prosim!

PROKURIST (mu da kuverto): In kaj še?

MOŽINA (mu ponuja svojo pismo): In še to-le pismo preberite!

PROKURIST (vrže aktovko in klobuk na mizo): Še to-le pismo?

MOŽINA: Da, še na to pismo morate pismeno odgovoriti!

PROKURIST (se zadere): Kaj?

MOŽINA: Odgovor pa mora biti dovoljen, so rekli gospod načelnik, ker se drugače ne bodo potrudili, da bi v tako kratkem času zbrali tolikšno vsoto denarja. V blagajni je malo likvidnega denarja.

PROKURIST (vzame pismo v roke in se še huje zadere): Kaj?

MOŽINA (se prikloni): Klanjam se! Čez deset minut se povrnem. (Odide.)

PROKURIST (sede, odpre kuverto ter prečita pismo): To... to... to je lopovščina, to je navaden rop, umazana tatvina! (Pokliče telefonično šefa.)

Halo... tukaj Avsec. Prosim, naj pride gospod šef k meni... ne, jaz ne morem, spodaj je preveč ljudi... naj pride gori! (Odloži slušalko.)

Klopčar, Klopčar, zlodej, na Japonsko pojdi!

PODJETNIK (je debelušen, okrogel in plešast gospod): No, kaj izvolijo gospod prokurist? (Se heheče.)

PROKURIST: Gre za tisti procent pri državnih dobavah. Prejel sem obvestilo, da so nam nakazali 1.367.000. — Hkratu z obvestilom sem prejel še to-le obvestilo (čita): »Završnik in Borštnik — tu. Šef ekonomata je dobil en procent provizije.

Klopčar.« Ali razumete gospod šef?

PODJETNIK: To ni najtežje, kar sem v svojem življenju moral razumeti. Ni vredno, da bi se človek razburjal zaradi tistega enega procenta več! Računajte bančne obresti, prijatelji: osemnajst po sto. Če nam gospod Klopčar poravna račun pol leta pozneje, zgubimo devet procentov, če, torej izplačamo po en odstotek provizije Krulcu in Klopčarju, še vedno zaslužimo sedem odstotkov. Tista dva odstotka pa prihranimo kako drugače. Odpustimo n. pr. enega nameščenca ter vzamemo dva nova učenca. (Se zasmije.) Zvečer pa bomo, pardon, bodo naši gospodje nameščenici potegnili vsak dan po eno pičlo urico... saj vse toži o brezposelnosti! Zakaj ne bi te lažnive trditve ovrgli?

PROKURIST: Toda to je lopovščina.

PODJETNIK: Lopovščina? U, to je grda beseda, ki je ne smejo usta trgovskega nameščenca nikdar spregovoriti. Trгоvec ni sodnik, ni niti posvetna niti cerkvena oblast. Ti so trgovci s pravico in poštenjem, trgovci naše baže pa poreče: Sluga pokoren, sluga ponižen (se priklanja), ljubim ročko, milostna gospa! (Cmokne z jezikom.) Želite, izvolite? Tako porečemo, čeprav morebiti domnevamo, da imamo opravka s tatom, roparjem, morilcem, vlačugo. Ali ne bi bil Klopčar božji volec, če bi ravnal drugače? Presodite vso zadevo tako-le s čisto trgovskega stališča!

Enako pa imajo delavci iz nasprotnega vidika (da so oškodovani) pravico dokazati ravno s tem, da uredba še velja!

Samo en zgled: južnoželezniški delavec je v devetem letu članstva v pok. fondu, tako obolel, da je postal nesposoben za službo leta 1929. Imel je ženo in 5 nepreskrbljenih otrok. Dokler je delal službo, je vlek »sijajno plačo Din 30« dnevno ali Din 750 mesečno! Ko pa je bil upokojen, pa je dobil samo na draginski dokladi Din 840 mesečno!

G. jurist! Ali je bilo Din 840 zadostno za preživljanje 7-članske družine z bolnim očetom? In zato, ker je ta znesek slučajno večji, naj se ugotovi, da uredba več ne velja!

3. Kaj profitira delavec z novim penzijskim fondom?

Kako se ga nagradi, ako še dalje služi zvesto svojemu gospodarju?

Samo par zgledov:

Delavec — južno-železničar, ki je leta 1929 obolel, ko je že imel 9 let za penzijo vplačanih, z ženo in 5 otroci, je bil upokojen ter prejema danes penzijo skupno Din 875 mesečno.

Njegov kolega je vestno delal še cela tri leta, to je do leta 1932, ko je enako zbolel v službi: ima enako ženo in pet otrok.

Kaj ima on od novega fonda? On mora doplačati za novi penzijski fond za 12 let nekaj nad Din 4500. On je dalje služil tri leta!

In za vse to dobi mesečno Din 285. —!!!

Za tri leta težkega dela, za Din 4500 je nagraden s tem, da dobi Din 600 mesečno manj penzije!

Pa vzemimo moža le z ženo v Ljubljani. Po 12 letih službe dobi po starih predpisih Din 450 penzije. Po novem: plača Din 4500 na naknadnih prispevkih in dobi le Din 285 penzije.

Ali uslužbenec s 30 leti, vračunljivimi za penzijo: po starem dobi v Ljubljani Din 700 penzije za sé in ženo. Po novem mora doplačati Din 12.000 za nazaj in dobi Din 618 penzije!

Če bi obveljalo stališče centralne uprave in Ministarstva saobračaja, bi bili desetisoči delavstva z novim penzijskim fondom sedaj zelo oškodovani.

Gotovo ni mogla biti intencija zakonodavca, da bi uslužbenca za dolgoletno nedeljno službovanje nagradil z nižjimi pokojninskimi prejemki, a mu istočasno še predpisal tisoče in tisoče dinarjev naknadnih prispevkov!

KONFERENCA VLAKOSPREMNEGA OSOBLJA

se je vršila za osoblje ljubljanske direkcije v Ljubljani v ponedeljek dne 13. junija 1932.

Zastopani so bili vlakospremniki iz Ljubljane, Maribora, Celja, Zidanega mosta, Pragerskega in Novega mesta.

Na konferenci se je razmotrivalo zlasti o vprašanju turnusov, zaračunavanju ene ure posprave in priprave v izvendomicilnih postajah, zaračunavanju premika, vprašanje spremembe sistema kilometraže v urnino in vprašanje ranga.

Enako se je obravnavalo vprašanje razlike pri prejemkih onih vlakovodij, ki so bili sedaj iz kategorije zvaničnikov prevedeni v kategorijo činovnikov.

Dalje so posamezni delegati iznesli še lokalne zadeve, nakar so bili sestavljeni primerni predlogi, ki jih bo posebna deputacija predložila g. direktorju. Predloge bomo priobčili v prihodnji številki.

Vsi delegati, ki so bili navzoči na konferenci, so izrazili željo, da bi se take konference vlakospremnega osoblja vršile vsak drugi mesec, da bi se tako doseglo čim enotnejše delovanje vsega osoblja.

Sodrug!

Ali si že poravnal članarino za tekoči mesec?

Čudne nagrade vlakovodjem!

Imenovanje vlakovodij-zvaničnikov za činovnike.

Kakor vsi dosedanj zakonik o državnem prometnem osoblju tako ima tudi zadnji zakon poleg rednih določil še prehodne odredbe.

Vedno je bila doslej praksa, da se je s prehodnimi odredbami osoblju zagarantiralo gotove pravice, ki jih je že uživalo, pa so jih redne odredbe ukinjale, odnosno se je starejšemu osoblju zagarantiralo gotove predpravitve bodisi v pogledu napredovanja, plačilnih stopenj ali penzije.

Pri zakonu iz leta 1923 smo imeli večkrat priliko, da je državni svet v svojih razsodbah podčrtal, da veljajo

posebne ugodnosti prehodnih odredb le za ono osoblje, ki je bilo s 1. okt. 1923 že nastavljeno.

Tudi novi zakon ima v § 242 posebno izjemno določbo, da se na pr. vlakovodja lahko po 5 letih dobro ocenjene vlakovodske službe lahko uvrsti v X. skupino činovnikov!

Na vsak način je hotel naredboda-vec nagraditi dobro in vestno osoblje in mu nuditi gotovo ugodnost izvanredno, ki jo drugače na podlagi zakona ne bi mogel doseči.

Vlakovodje-zvaničniki I. kategorije so par mesecev dobivali prejemke kot zvaničniki I. po novem zakonu, nakar so bili obveščeni, da so preuverseni za činovnike. Sleherni je pričakoval, da bo dobil večje prejemke, a bil je kmalu razočaran. Mesto povišanja plače, se mu je njegova plača izdatno znižala.

Na, pr. vlakovodja zvaničnik I.-1 v zadnji stopnji je dobil po novem zakonu v Ljubljani Din 1995.— plače. Sedaj kot činovnik X. pa dobi le Din 1600.— odnosno celih Din 395.— manj, kot bi dobival, ako bi ostal še nadalje zvaničnik I. kategorije.

Že sam ta primer jasno dokazuje nesmiselnost sedanjega tolmačenja zakona ter opravičuje naše stališče, ki pravimo: V slučaju prevedbe vlakovodje-zvaničnika I. za činovnike se mora vzeti v obzir sledeče tri plače:

1. staro plačo, ki jo je prejemal po

zakonu iz leta 1923. Ta plača ostane uslužbencem v vsakem oziru zagarantirana po čl. 248 novega zakona;

2. novo plačo, ki bi njemu pripadala kot zvaničniku I. kat., kar bi on ostal, če ne bi bil prav dobro ocenjen in zelo sposoben v službi. Jasno je, da se mu te plače ne more osporavati, ako se nismo s samo pametjo skregali;

3. novo plačo činovnika X. kategorije.

Upravna oblast ga mora potem prevesti za činovnika X. in v kolikor so prejemki činovnika X. manjši od prejemkov zvaničnika pod 1 in 2, mu ima odmeriti še diferenco med novimi prejemki in onimi višjimi.

Edino ta postopek je v duhu zakona, sedanji postopek pa je protiven namenu zakona, ki je hotel vestno osoblje nagraditi. Sedanje postopanje strogo po mrtvih črkah zakona pa je dovedlo tako daleč, da se lahko pripeti slučaj, da bi slab vlakovodja z disciplinskimi kaznimi i. t. d. prejemal za Din 395.— večjo plačo, kot njegov res dobro ocenjen tovariš, ki je bil »nagrajen« z zlatimi trakovi!

Ker železniška uprava te zadeve ni v lastnem delokrogu rešila, marveč je prošnje prizadetih odklonila, preostane prizadetim edina le pot pritožbe na državni svet, da se doseže tako tolmačenje zakona, ki bo odgovarjalo intencijam zakonodavca.

Razsodba višjega deželnega sodišča v zadevi volitev v Nabavljialno zadrugo.

Deželno sodišče je pritožbo zadr. Ceraj in tovarišev obravnavalo ter ugotovilo sicer gotove nepravilnosti pri volitvah, vendar je pritožbo zavrnilo s pripombo, da grajani nedostatki niso takega značaja, da bi vplivali na izid volitev.

Proti tej razsodbi so se zadrugarji pritožili na višje dež. sodišče v Ljubljani, ki pa je izdalo pod št. R I 57/32-1 sklep, da je bilo postopanje nično, ter da se vse postopanje razveljavi.

Sklep višjega deželnega sodišča se glasi:

Višje deželno kot rekurzo sodišče v Ljubljani je v zadrugi stvari Nabavljialne zadruge uslužbencev državnih železnic v Sloveniji r. z. z. o. z. povodom rekurza zadrugarjev Ceraj-Ceriča Vojteha in tov. zoper sklep deželnega sodišča v Ljubljani z

dne 8. aprila 1932 opr. št. Firm 206, Zadr. VII 143/27, s katerim se je predlog rekurentov na razveljavo volitev delegatov za občni zbor Nabavljialne zadruge uslužbencev državnih železnic v Sloveniji zavrnil, v nejavni seji

sklenilo:

Izpodbijani sklep se s predloženim postopanjem vred, ki je vedlo do izdaje tega sklepa, kot ničen razveljavi.

Utemeljitev.

Rekurzo sodišče se ne spušča v meritorično preizkušnjo razlogov izpodbijanega sklepa, temveč je povodom rekurza ugotovilo, da je prvo sodišče preokročilo svoj delokrog, ko je uvedlo poizvedbe in sklepal o predlogu nekaterih članov zadruge na razveljavo volitev delegatov za skupščino. Prvo sodišče sploh ni bilo pristojno, da nadzoruje in preizkusi pravilnost volitve delegatov in da ustreže zahtevi predlagateljev po razveljavi volitev. Take nadzor-

PROKURIST: Kam bomo prišli, če bo šlo tako dalje? Zakaj bi morali naši nameščenci zaradi takega-le onga — trpeti?

PODJETNIK (namrši obrvi; cinično): Trpeti? Kako pravite temu? Nameščenci bi morali trpeti? Kdo jih sili trpeti, kdo? Ali si mar ne smejo prebrati, kaj boljšega poiskati? Pri nas imamo hvala in čast gospodu bogu zakone, ki vsakomur jamčijo polno osebnostno svobodo. Tudi vi, gospod Avsec, morete odpovedati; ni potrebno, da bi trpeli. Ne, ne, le nikar trpeti, ljubi gospod Avsec!

PROKURIST: Saj nisem tako mislil, gospod šef; že trinajst let sem pri hiši.

PODJETNIK: Glejte, glejte, že trinajst let trpljenja, kdo bi si mislil! (Resno.) Klopčarju takoj nakažite en odstotek provizije in me v bodoče ne vznemirjajte več s takimi lapalijami! (Odide.)

PROKURIST: Kakšen hudič me je zmotil? Ali sem zmešan? Govorim kar naenkrat o poštenju, o socialnem čutu? Že vem, že vem! Ta prekleti časopis piše prav danes o nekakšnem vražjem socialnem čutu. (Ves lezen raztrga časopis.) Človek niti čitati ne sme, ker se drugače vsega vruga navzame! Takšen-le časopis spravi človeka še ob službo! (Sede in začne šteti denar.) En tisoč... dva... tri... štiri... trinajst tisoč sto, dvesto, tristo... šeststo... deset... dvajset... sedemdeset. En odstotek: Trinajst tisoč šeststo sedemdeset... Lepa vsotica! Plača naše blagajničarke za vse leto! (Napiše na pisemski papir dvoje, troje vrstic ter ga z bankovci vred vloži v kuverto.) Tako-le, zdaj bo vse v redu! (Zapečati kuverto. Nekdo trka.) Da, da, da! Naprej, naprej, naprej!

MOŽINA: Klanjam se. Ali je že gotovo, lepo prosim? PROKURIST (piše naslov na kuverto): Takoj bo, potrpite!

MOŽINA: Še ni? V državnih uradih nimamo preveč časa, da bi ga kar tako-le trtili.

PROKURIST: Oprostite, gospod Možina! (Se krohoče.) Sem že končal. Izvolite! (Mu da pismo.) Klanjam se! (Oponaša šefa.) Sluga pokoren, sluga ponižen, ljubim ročko milostna gospa... (Se udari po ustih.) Vedno smo vam na uslugo, se priporočamo!

MOŽINA (vloži pismo v aktovko, se globoko prikloni ter odide): Klanjam se!

PROKURIST: Ta orangutan niti ne ve, kaj nosi v aktovki! (Se pristrčno smeje.)

(Zastor.)

III. SCENA.

Prihodnji dan zjutraj v uradu.

MOŽINA (sedi pri mizi in se gleda v ogledalo. Popravljaja si kravato, češe si brke in lase ter obrvi; obrvi si celo malce poslini.): Tako da, tako-le bo dobro. (Se dvigne, vzame ogledalo v roke ter se stoji ogleduje.) Dobro je! (V desnico vzame šopek, ki je ležal na mizi, v levico pa listek, na katerem je napisan govor. Bere na glas. Priklanja se stolici, ki jo je bil porinil na sredo sobe, in ji ponuja šopek.) Gospodična Rija, spoštovana gospodična! Kolikokrat, oh, kolikokrat sem že hrepenel po tem trenutku, ki mi ga je presrečno naključje danes naklonilo. V svojem srcu sem si že davno izbral prav vas, mnogočislana gospodična, izbral sem si vašo prelestno dušo! (Resnično žalostno.) Pa zaman, zakaj moje ubogo srce je bilo tako revno, tako ubogo in beraško, bilo je malo vredno, prav nič cenjeno poduradniško srce. (Odločno.) Danes pa... kmalu ne bo več moje srce navadno poduradniško, marveč — resnično uradniško srce! Zdaj boste razumeli, zakaj si drznem prav danes na stežaj odpreti vam svoje srce z milo prošnjo: izvolite, vselite se v moje srce, ki vas tako ljubi in obožuje. Zdaj boste razumeli, zakaj vas vprav danes vprašam: Ali bi hoteli deliti z menoj srečo in nesrečo — danes in do groba? (Poklekne pred stolico in položi nanjo šopek. Čez nekaj časa se dvigne.) Res, lep govor! Kako prijetno je slišati... deliti srečo in nesrečo — danes in do groba? In tako lep šopek! Dva desetaka! Tam-le bo vstopila. (Kaže na vrata.) Tedaj se ji, seveda, priklonim. Tako-le, da, tako-le... Kako je že napisano v »Bon tonu«? (Vzame iz omare »Bon ton« in čita.) »Glede poklonov je pomniti sledeče: Ako se poklonimo osebi svoje vrste...« Oseba svoje vrste? Rija je... poduradnica, da, ona je oseba

moje vrste, je sicer res samo ženska... no, recimo: oseba moje vrste. (Čita dalje.) »... svoje vrste, sklonimo lahko le glavo.« Torej sklonim lahko le glavo! (Sunkovito sklanja glavo. Čita dalje.) »Pri tem sodelujeta obe nogi. Ako stopiš z desno nogo pol ali četrt koraka na desno naprej, pritegneš levo nogo k desni nogi, da sta peti skupaj ter se takoj nato prikloniš; ako stopiš z levo nogo na levo, pritegneš desno nogo k peti i-te-de (Se jezi.) Hudiča! Itede, itede! Itede ni nič! Kateri cepec je to napisal? (Pogleda naslovno stran.) Ni se podpisal. Mož že ve, zakaj! Itede, itede. (Poskuša teorijo sprijazniti s prakso.) Torej desno za en četrt na desno... naprej... levo k levi... (Si briše pot.) Desno k levi, levo k desni... naprej... nazaj, četrt... pol... itede, itede... Hudičev cepec! Na, zdaj mi je še kravata zlezla na stran. (Sede k mizi in si pred ogledalom popravlja kravato. Medtem vstopi Tipkarica in odloži klobuček.)

TIPKARICA (stopa po prstih k mizi): Lukec moj, le nikar se toliko ne glejte v ogledalo; se bo obrabilo.

MOŽINA (ves presenečen poskoči, se obrne, se hoče prikloniti, a sredi poklona obstane): Obrabilo?

TIPKARICA (se zakrohoče): Luka, zakaj ste se danes praznično oblekli? Svileno kravato, lakaste čevlje, črno obleko! Pa se menda vendar ne mislite ženiti?

MOŽINA (se priklanja in si gleda noge. Tiho.): Levo k desni... četrt koraka naprej. (Glasno.) Klanjam se, gospodična!

TIPKARICA (ga začudeno gleda. Čez nekaj časa se zakrohoče.): Klanjam se, gospod! (Zagleda šopek.) Pa ta šopek? Čigav je? (Ga vzame.) Kdo ga je prinesel?

NAČELNIK (prihrumi v sobo v trenutku, ko vzame Tipkarica šopek v roke): Servus, Rija! Glej, glej, kako lep šopek! Ali ti ga je prinesel Sedej? (Zagleda Možina, ki stoji v kotu kakor Lotova žena.) Možina, vi ste tukaj? Kdo nosi šopke v urad, kdo je tako predrzen?

MOŽINA: Gospod načelnik naj oprostijo... jaz... jaz...

NAČELNIK: Kaj, kako? Vi, vi ste ga prinesli?

(Nadaljevanje sledi.)

stvene pravice mu ne daje niti zakon o pridobitnih in gospodarskih zadrugah z 9. IV. 1873 št. 70 d. z., niti uzakonjena uredba o nabavljajalnih zadrugah državnih uslužbencev z dne 5. decembra 1920. Zakon o zadrugah predvideva nadzorstvo in kazensko oblast sodišč glede poslovanja zadrug v §§ 87—89, ki pa je omejena zgolj na v teh §§ naštetih slučaje, uzakonjena uredba od 5. dec. 1920 pa dopušča pod gotovimi pogoji pritožbo zadrugarjev na sodišče proti sklepom skupščine, ki nasprotujejo tej uredbi ali pravilom. V predmetnem slučaju ne gre za sklep skupščine, ampak za volitev delegatov v skupščino, ki se je imela šele vršiti.

Pritožitelji lahko iščejo od pomoč proti nepravilnemu postopanju zadrugarjev organov na podlagi zakona z dne 10. junija 1903 št. 133 d. z. potom pritožbe pri revizorju zadrug. Ta je v prvi vrsti po § 9 tega zakona poklican, da odredi odstranitev ugotovljenih nedostatkov v primernem določenem roku. Samo če zadruga pozivu revizorja ne ugodí, predloži revizor oziroma načelstvo zveze zadrug prepis revizijskega poročila s svojimi pripombami sodišču. Šele takrat pride sodišče v položaj, da v smislu § 24 min. naredbe z dne 24. jun. 1903 št. 134 d. z. izda potrebne odredbe, da se bo zadruga ravnala po zakonitih in statutarnih določbah.

Nabavljajalna zadruga uslužbencev drž. železnice v Sloveniji mora po čl. 66 pravil biti član saveza nabavljajalnih zadrug drž. nameščencev v Beogradu. Ta savez vrši po čl. 74 uzakonjene uredbe nadzorstvo nad poedinimi zadrugami potom svojih revizorjev, kateri morajo pregledati vse delo zadrug. Na osnovi od revizorja sestavljenega zapisnika izdaja savez pregledani zadrugi potrebne odredbe. Če je torej ljubljanska zadruga s postopanjem pri volitvi delegatov kršila zakonite določbe ali pravila, je stvar saveza v Beogradu oziroma njegovih revizorjev, da skrbijo za od pomoč in rešijo pritožbo Ceraj-Cerica in tovarišev.

Potemtakem prvo sodišče sploh ni imelo odločati v stvari in je njegov sklep ter ž njim celotno predločeno postopanje nično.

Višje deželno sodišče v Ljubljani,
odl. I., dne 4. maja 1932.

Po dolgih potih so torej zadrugarji prišli do razjasnitve, da spadajo vse nepravilnosti pri volitvah delegatov kakor pri poslovanju zadrug le pred forum »saveznega revizorja« odnosno saveza Nabavljajalnih zadrug.

Zadrugarji na ta forum niso in ne bodo sedaj vlagali pritožb, ker so gg. saveznim delegatom, ki so bili na skupščini, pritožbe zadrugarjev proti manipulacijam pri volitvah dobro znane in je bila njih dolžnost, da iz lastne inicijative podvzamejo potrebne korake! Nabavljajalna zadruga ima enako ves tozadevni material in g. revizor je gotovo že imel priliko, da izdela svoje poročilo savezu!

Zadrugarji so radovedni, kaj bo končno veljavno odredil savez nabavljajalnih zadrug, vendar tudi ukrep saveza ne bo mogel na dejanskem položaju dosti spreminjati, saj so posamezni delegati in posebno g. Oman iz Maribora odločno in jasno povedali, da savezarji ne spadajo v forume Nabavljajalnih zadrug!

Cestni železničarji.

Apel na upravni svet. — Kaj je z dekreti?

Že od novembra 1930 je v veljavi nova službena pragmatika, ki predvideva v čl. 73 sledeče:

»Z uveljavitvijo nove pragmatike se izdado vsem uslužbencem novi dekreti, ki morajo obsegati:

1. prevedbo v plačilno stopnjo, t. j. določitev prejemkov;
2. navedbo o uslužbenčevi efektivni službeni dobi z dnem 1. jan. 1931;
3. dobo, všteto v pokojnino;
4. dan prihodnjega napredovanja!

Pisarniško osebje se je pomnožilo, bila je sprejeta v pisarno še ena sorodnica baže v glavnem zato, da bodo čimprej izstavljeni dekreti.

Poldrugo leto je že preteklo od uveljavljenja pragmatike, dekretov pa do danes še ni.

Pričakujemo, da bo upravni svet energično naredil red in odredil, da se osebju dekreti takoj dostavijo in izvrši event, že dospela napredovanja.

Kaj je s stalnimi namestitvami?

Člen 7 pragmatike predvideva, da se zamore po treh letih začasne službe uslužbenca stalno namestiti in jim teče

rok za napredovanje od prihodnjega prvega januarja.

Nekaj uslužbencev je že pred 1. januarjem 1932 izpolnilo triletno dobo brez nedostatka in smo pričakovali, da dobe s 1. januarjem 1932 stalnost. Do danes še niso stalni in če se krivica ne popravi in ne bodo naknadno imenovani stalnim, izgube celo leto na svojih pravicah.

Podjetje zahteva od uslužbencev red in točno vršenje službe! Naj tudi obratno podjetje od svoje strani redno vrši prevzete dolžnosti!

Grožnje z redukcijami!

Zadnje čase je začel g. direktor napovedovati uvedbo nekih brezplačnih dopustov, češ, da je preveč osebja, premalo denarja, da se ne da dobiti potrebnih sredstev za nadaljevanje investicij ter — da bo pač moralo vse osebje eden za drugim na brezplačni dopust!

Kar se prevelikega staleža osebja tiče, bomo spregovorili v prihodnji številki. Za danes podčrtamo le nekaj:

Podpisati smo morali službeno pragmatiko, ki je za nas obvezna, **mora biti obvezna tudi za podjetje!**

Na naslov uprave podjetja danes: **Ne tirajte do skrajnosti! Osebie je toliko zavedno, da bo znalo braniti svoje pravice in bo za to porabilo vsa razpoložljiva sredstva.**

Zahtevamo osemurnik in za pošteno delo — pošteno plačilo!

ŽELEZNIČAR!

Ali si že član »Ujedinjenega saveza železničarjev Jugoslavije«?

Ali se ne zavedaš, da je sloga potrebna?

Vprašanje g. predsednika upravnega fonda za zgradbo stanovanjskih hiš na področju direkcije državn. železnic v Ljubljani.

Spoštovani gospod predsednik!

Ali Vam je znana razdelitev lepih stanovanj v novih fondovskih hišah v Ljubljani?

Ako Vam je znana, vprašamo, kako so mogli dobiti v teh hišah stanovanja le višji uradniki, kot:

1. g. Planinšek, ki pač ni tako slabo situiran in bo gotovo šel kmalu v pokoj. In tudi njegova nepreskrbljena družina ni tako velika!

2. neka gospodična, ki še ni poročena, marveč se bo šele poročila z enim gospodom doktorjem iz direkcije!

3. g. Furlan, ki je višji železniški uradnik in je že doslej imel upravno stanovanje!

4. g. Božič, ki je enako že imel doslej upravno stanovanje!

5. g. inž. Kedjiš, katerega g. soproga je enako državna nameščenska in gotovo oba skupaj lažje nosita stroške privatnega stanovanja!

6. g. Luschützky, enako višji uradnik, ki je že doslej imel upravno stanovanje!

7. g. Kunaver in g. Eriavec, ki sta enako višja železniška uradnika.

Razumemo, da sta dobila v teh novih hišah stanovanje gg. višja železniška uradnika Gregorka in Miklič, ker morata izprazniti dosedanje stanovanja!

Ali je res nekdo predlagal, da naj dobe stanovanja le uradniki I. in II. kategorije?

Ali ne bi bilo pravično, da bi se stanovanja podeljevala v oni razmeri, kot so železničarji znesli skupaj dotične milijone, iz katerih se sedaj zida?

Ali so k tej vsoti uradniki I. in II. kategorije prispevali 10% in ali ni nad 90% prispevala masa nižjih uradnikov, zvančnikov in delavstvo?

Če je ministarstvo saobračaja predvidelo za hipotekarna posojila 1.300.000 dinarjev za delavce in zvančnike ter

700.000 Din za uradnike, zakaj ne velja isti ključ tudi za razdelitev stanovanj v fondovskih hišah?

Pričakujemo razčiščenja ter primerne remedure!

Železničarji — člani
Gospodarske poslovalnice.

GOSPOD DERŽIČ NE SPREJME DEPUTACIJ IN NE POZNA ORGANIZACIJ!

Ko se je dne 15. junija 1932 zglasila pri g. Deržiču, ki je momentano sedaj na mestu načelnika saobračajnega oddelka, da bi mu ustmeno razložila daljšo pismo predstavko, je g. Deržič sprejem deputacije gladko odklonil.

G. Deržič je še vedno visok funkcionar pri »Zvezi«, a stoji na stališču, da ne pozna nobene organizacije, ker za njega obstoja le zakon, službeni red in službena pot.

Dobro, gospod Deržič, ker ne želite in nečete posredovanj organizacij, se bomo o vseh zadevah v javnosti pogovorili in trdno smo uverjeni, da bo še prišel čas, ko bo tudi g. Deržič ubral druge strune!

Zvezarjem pa prav iskreno častitamo na tako uglednem funkcionarju!

Vabilo na redni občni zbor

Splošne delavske gospodarske zadrug
»ŽELEZNIČARSKI DOM« z. z. o. z. v
v Ljubljani,
ki se vrši

dne 19. junija ob 8. uri zjutraj v Ljubljani na Novem trgu št. 2.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev letne bilance za 1. 1931.
3. Slučajnosti.

Načelstvo.

ČLANSTVU UJEDINJENEGA SAVEZA ŽELEZNIČARJEV.

V času od 20. junija 1932 pa do 1. avgusta 1932 bodo uradne ure na centrali le od 7. ure zjutraj do 13. ure.

Prosimo vse člane, da bi hodili na centralo le ob sredah, petkih in sobotah, ker je osebje sedaj preobremenjeno z delom za kongres in reševanjem tekočih zadev.

Centralna uprava USŽJ.

Zamenjava službenega mesta.

Premikač v Ljubljani želi zamenjati svoje službeno mesto in sicer najraje s premikačem iz Maribora.

Kdor bi želel menjati mesto, naj javi svoj naslov na uredništvo »Ujed. Železničar Ljubljana, Poštni predal 280.«

KONGRES UJEDINJENEGA SAVEZA ŽELEZNIČARJEV JUGOSLAVIJE

se bo vršil v Ljubljani dne 15. in 16. avgusta 1932 s sledečim dnevnim redom:

1. Otvoritev kongresa.
2. Izvolitev verifikacijske komisije.
3. Poročila tajnika, blagajnika, nadzorstva.
4. Izvolitev komisij za resolucije in predloge.
5. Položaj železničarjev in obravnava samostojnih predlogov ter resolucij o položaju železničarjev.
6. Sprememba pravil.
7. Volitev novega odbora.

Glasom saveznih pravil morajo vse podružnice in sekcije izvoliti delegate za kongres in sicer na prvih 100 članov enega delegata in za vsakih nadaljnjih 200 članov zopet po enega delegata. Na občnih zbiorih podružnic morajo obravnavati eventuelne samostojne predloge za kongres saveza ter jih do 5. avgusta 1932 dostaviti centrali, da bodo pravočasno razmnoženi in poslani vsem delegatom.

Centralna uprava USŽJ.

Poziv podružnicam!

Vse podružnice opozarjamo, da:

1. Takoj javijo svoje delegate za kongres; kdaj pridejo in ali naj se jim preskrbi stanovanje in hrana. (Stanovanjski odsek bo po možnosti za vse delegate preskrbel brezplačna stanovanja.)

2. Da takoj začno z agitacijo, da se bodo otvoritve kongresa udeležili vsi člani z družinami vred, da tako tudi v javnosti manifestirajo za svoje pravice.

3. Da takoj začno z razprodajo saveznih znakov, s katerimi se bodo krili stroški za delegate in za kongres. Znak stane 10 Din ter jih imajo vse podružnice v zalogi!

4. Časopis od 1. julija in 15. julija bo služil le za predkongresno debato in pričakujemo, da bodo podružnice v tej debati sodelovale.

Centralna uprava USŽJ.

KULTURA.

Poverjeniki Cankarjeve družbe! Nabirajte člane za Cankarjevo družbo. Naj se vključijo krizi pokaže volja delavstva za prosephe svoje književne družbe. Če članu ni mogoče takoj plačati 20 Din, naj plačuje na obroke, vsak teden 5 Din ali celo 2,50 Din. V štirih ozir, v osmih tednih je članarina 20 Din nevede plačana. 4 knjige, ki izidejo v jeseni, bodo zanimive in lepe!

Na delo, poverjeniki in sodrugi, za našo književno družbo, za Cankarjevo družbo!

Pozor, železničarji!

Kakor v vsaki boljši manufakturni trgovini tako dobite pri nas največjo izbiro blaga

kot: Covercoate,
Kamgarne,
Ševjote, modne in športne,
Strick kamgarne,
Trico kamgarne itd.

Vso damsko manufakturno v vseh vrstah, barvah in kvalitetah.

Poleg civilnega blaga imamo stalno v zalogi še vse dosedanje najboljše in izbrane kvalitete železničarskega sukna.

Ogled zaloge je brezobvezen nakupa!

Prodaja tudi na obroke.

Kreditne nakaznice izdajajo vse podružnice U. S. Ž. J.

Splošna gospodarska poslovalnica

r. z. z. o. z.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 13

Kljub splošnemu dviganju cen: Pri takojšnjem plačilu 10% popust!